

- ۱- بیت «چشم دل باز کن که جان بینی آنچه نادیدنی است ، آن بینی» از کیست؟
- ۲- الف) واژه ها و جمله های زبان ، مانند..... هستند که فکر ما را در خود جای میدهند.

ب) برای درک بهتر هر اثر باید به و آن اثر توجه کرد.

۳- آرایه های ابیات زیر را نام ببرید:

الف) خداوند بخشنده دستگیر کریم خطابخش پوزش پذیر

ب) مهربان و ساده و بی کینه است مثل نوری در دل آینه است

ج) یکی را به سر برنهد تاج بخت یکی را به خاک اندر آرد ز تخت

۴- مستوره کردستانی در چه قرنی زندگی میکرد و آثارش چه بود؟

۵- موقوف المعانی بودن دو بیت یعنی چه؟

۶- تفاوت زبان و ادبیات چیست؟

۷- شیوه بیان نوشته ی زیر است.

«سحرگاهان خورشید از پشت کوه های بلند ، طلوع کرد.»

۱- رکن های تشبیه را با ذکر مثال توضیح دهید:

۲- در مصراع «من اینجا چون نگهبانم تو چون گنج» کدام رکن تشبیه حذف شده است؟

۱) مشبه (۲) مشبه به (۳) وجه شبه (۴) ادات تشبیه

۳- در عبارت زیر ، کدام رُکن تشبیه وجود ندارد؟

«سپس ناگهان چون گربه ای به سرعت حمله کرد و او از جایش پرید.»

(۱) مشبّه (۲) مشبّه به (۳) وجه شبه (۴) ادات تشبیه

۴- پریشان به چه شیوه ای نوشته شده است و نویسنده آن کیست؟

۵- گزینه ی درست را انتخاب کن: اخم هایش را در هم کشید، کنایه است. درست نادرست

۶- مترادف کلمات زیر را بنویسید:

خزان: شگفتی:

پندار: حکیمانه:

درس ۳

۱- معنی کلمات زیر را بنویسید:

الف) تبار:..... ب) خیرگی:.....

ج) خامه:..... د) هر آینه:.....

ه) پیراسته:..... و) پردل:.....

۲- جمله ی دشوار زیر را معنی کنید:

الف) کشور ما همواره سرزمین سپند و فرّ و فروغ و فرزانی و فرهیختگی بوده است.

ب) دشمنی که جز زشتی و پلشتی و کاستی و ناراستی و ددی و بدی نمیتواند و نمیخواهد دید.

۳- متضاد کلمات زیر را بنویسید:

الف) بسنده:..... ب) بی گزند:.....

۴- گروه اسمی جمله ی زیر را بیابید و هسته های آن را مشخص کنید:

میهن شکوهمند ما این خاستگاه بخردان و دانایان و روشن رایان هست.

۵- واج آرایی در بیت زیر کدام است؟

لبخند تو خلاصه ی خوبی هاست لختی بخند خنده ی گل زیباست

۶- هم خانواده ای برای کلمات زیر بنویسید:

ستایش: ارمغان:

۷- تاریخ ادبیات زیر را توضیح دهید و برای آن مثالی بزنید:

درس ۵

۱- ابیات زیر را معنا کنید:

الف) زنهار مگو سخن به جز راست هرچند تورا در آن ضرر هاست

ب) چون این دو شوند از تو خرسند خرسند شود ز تو خداوند

۲-۴ مورد از مهارت های خواندن چیست؟

۳- کلمات زیر را معنا کنید:

خاکساری زنهار: مپیچ:

سهرگهان: خرسند: چابکی:

۴- در بیت زیر چه آرایه ای وجود دارد؟

گفتم: مرا غم تو ، خوش تر ز شادمانی گفتا: که در ره ما غم نیز شادمان است

۵- جناس های بیت زیر را بیابید و بگویید چه جناسی است؟

ده روز مهرگردون افسانه است و افسون نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا

۶- در مصراع «زین گفته سعادت تو جویم» متمم و مفعولش را بیابید:

۷- برای کلمات زیر هم خانواده بنویسید:

الف) فرصت: (ب) تامل:

درس ۶

۱- ترکیب از دامن گرفتن به چه مفهومی است؟

۲- هسته را در مثال زیر بیابید:

آسیب های جدی جامعه ی ماشینی امروز

۳- معنی واژه های زیر را بنویسید:

گروهان: جولاهه:

مریدان: مستمعان:

هنجار: رهاورد:

۴- عبارت زیر چند جمله دارد؟

بهلول گفت: فهمیدم که آداب خوابیدن هم نمی دانی. خواست برخیزد جنید دامنش بگرفت و بگفت: من نمیدانم تو بیاموز.

۵- مفهوم جمله های زیر را بنویسید:

جنید دامنش بگرفت و بگفت نمیدانم:

دامنش بگرفت، کنایه از:

از پیش خود خورم:

۶- الف) محمد حبله رودی در قرن میزیسته و میتوان از آثار وی را نام برد.

ب) اسرار التوحید اثر است.

۷- به سوالات زیر پاسخ دهید:

الف) قالب قصیده و قطعه را بکشید:

ب) شیخ جنید بغدادی از عارفان قرن هجری است.

ج) بوستان ، گلستان ، کليلة و دمنه از بهترین نمونه های ادبیات (تعلیمی ، حماسی ، نمایشی) هستند.

د) اسطزلاب وسیله ایست که با آن.....

ه) گروه اسمی شامل.....،.....،..... است.

درس ۷

۱- بیت زیر را نکوهش و را توصیه می کند.

«خار بر پشت زنی زین سان گام دولتت چیست؟ عزیزت کدام؟»

۱) طمع-قناعت ۲) توهین-انسان دوستی ۳) تکبر- وارستگی ۴) تنبلی-تلاش

۲- در همه ی گزینه ها تمام واژه های به کار رفته ، هم خانواده اند بجز.....

۱) محوظ -حفاظت-حافظ ۲) خواننده - خوانا - خواندن

۳- عزیز-معزز-اعزاز ۴) حبوب-حبیب-احباب

۳- عبارت زیر چه کسی را مرفی میکند؟

«شاعر و نویسنده معروف ایرانی در قرن نهم هجری است. از آثار معروف او هفت اورنگ میباشد.»

(۱) نظامی (۲) جامی (۳) ایرج میرزا (۴) صائب تبریزی

۴- در عبارت زیر چند گروه اسمی وجود دارد؟

باران بند آمده بود اما هنوز از ساقه ی علف ها آب می چکید و دشت پر از گودال های آب شده بود.

(۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

۵- در عبارت زیر چند صفت بیانی وجود دارد؟

عکس آسمان بر سطح لرزان گودال های آب، تماشایی بود. خورشید از پشت کوه ها سرک میکشید و سلاح ها و کلاه های آهنی را برق می انداخت.

(۱) سه (۲) چهار (۳) یک (۴) دو

۶- معنی واژه های مشخص شده ی بیت زیر، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

کای فرازنده ی این چرخ بلند وی نوازنده ی دل‌های نژند

(۱) بزرگ - مهربان - سرد و بی روح (۲) بر پاک‌کننده - آرامش بخش - مهربان

(۳) افزاینده - مهربان - اقرارکننده (۴) بلندکننده - نوازشگر - غمناک

درس ۸

۱- در کدام گزینه گروه اسمی دارای وابسته ی صفت بیانی است؟

(۱) به حلاوت بخورم زهر که شاهد ساقی است (۲) به ارادت بکشم درد که درمان هم از اوست

(۳) ستاره ای بدرخشید و ماه مجلس شد (۴) دل رمیده ی ما را انیس و مونس شد

۲- در کدام گزینه مفرد و جمع صحیح است؟

(۱) اشعار - شاعر (۲) مجالس - جلسه (۳) مطالب - مطلب (۴) مسائل - سوال

۳- الگوی کدام گروه اسمی با بقیه متفاوت است؟

(۱) موسم کهنسالی و فرتوتی (۲) مردی پیر و سال خورده

(۳) باغبانی پیر و پاک دل (۴) اعمال نیک و پسندیده

۴- در کدام گزینه وابسته ی پسین صفت نیست؟

(۱) او به مقام صدراعظمی رسید. (۲) خدمات فراوانی برای کشور انجام داد.

(۳) دستور داد در روستاهای نزدیک آبله کوبی اجرا شود. (۴) مرد با اندوه فراوان لب به سخن گشود.

۵- در کدام گزینه وابسته ی پسین (صفت بیانی) مشتق نیست؟

(۱) آینده ی درخشانی برای او میبینم (۲) از شادی چشمانش درخشید و با لجه ی خاصی می گفت

(۳) او در حکمت و علوم قرآنی، استعداد بی نظیری دارد (۴) دل رمیده ی ما را انیس و مونس شد

درس ۹

۱- جناس را در عبارات بیابید: (با ذکر نوع)

الف) صبحدم ناله ی قمری شنو از طرف چمن تا فراموش کنی فتنه ی دور قمری

ب) ای هدهد صبا به سبا میفرستمت بنگر که از کجا به کجا میفرستمت

ج) ساقیا درمان ندارد خشگ ریش روزگار باده در ده تا فرو ریزم به درد، درد

۲- مترادف کلمات زیر را بنویسید:

بیدادگری:

نیرنگ:

سحر آمیز:

زمزمه:

استعمار:

در حکم:

۳- معنی عبارت زیر را بنویسید:

بسم الله الرحمن الرحيم، اليوم... استعمال توتون و تنباکو، در حکم محاربه با امام زمان صلوات الله و سلامه عليه است.

۴- آرایه ی های بیت زیر را بنویسید:

ای هدهد صبا به سبا میفرستمت بنگر که از کجا به کجا میفرستمت

۵- موارد خواسته شده را بنویسید:

هم خانواده ی «طایر»:

متضاد کلمه ی «دنیا»:

نوع ترکیب «سحر آمیزت» (از لحاظ اضافی یا وصفی بودن):

نوع ترکیب «نام مبارک» (از لحاظ اضافی یا وصفی بودن):

۶- در هر یک گروه های اسمی را مشخص کنید:

الف) نقاشی تو طبیب زخم های ماست.

ب) این روحانی پر شور ، به انگلیس که رسید ، زبان انگلیسی را در مدتی کوتاه آموخت.

۷- به سوالات زیر پاسخ دهید:

الف) درباره ی رساله ی قشیری چه میدانید؟

ب) به نظر شما چه رابطه ای بین شعر حافظ و نقاشی کمال الدین بهزاد بود؟

۱- جمله های زیر را به اجزای آن تجزیه کنید، سپس هسته و نوع وابسته ی گروه های اسمی را بنویسید:

-دشمن بی رحم ، بمب بر مردم بی گناه ، فرو می ریخت.

-این ملت شجاع ، در هشت سال ، حماسه های شگفت انگیز آفریدند.

نهاد	مفعول	متمم	فعل

۲- نوع رابطه ی «باد و یاد» را.....می گویند!

۳- اگر دو واژه در گفتن و نوشتن؛ یعنی، حروف و حرکات، یکسان بوده و اختلاف آنها فقط در معنی باشد، به آنگفته میشود!

۴- عبارت زیر تاکید بر کدام ویژگی مردم دارد؟

«قلیان ها شکسته شد ؛ تنباکو تحریم شد ؛ شاه به تنگنا افتاد و توطئه ی انگلیس، شکست خورد.»

۱) یک رنگی ۲) ایمان و اعتقاد ۳) وفاداری ۴) شکست ناپذیری

۵- قالب قطعه را بر اساس گزینه های زیر توضیح دهید:

الف) طرز قرار گرفتن قافیه ها (شکل):

ب) موضوع:

ج) تعداد ابیات:

د) یک شاعر قطعه سرا:

۶- در هر یک از جمله های زیر گروه اسمی و وابسته های آن را مشخص کنید:

-شعر زیبا ، هم در گزینش لفظ و هم در بیان معنا توجه مخاطب را بر میگزیند.

-میرزای بزرگ ، مرجع شجاع ، فتوای تاریخ را نوشت.

درس ۱۱

۱- دست یافتن کنایه از است.

۲- معنی بیت را بنویسید:

او خدو انداخت بر روی علی افتخار هر نبی و ولی

۳- معنی واژه های زیر را بنویسید:

منزه: دغل:

کاهلی: آز:

۴- آرایه های بیت زیر را بیابید:

شیر حقم ، نیستم شیر هوا فعل من بر دین من باشد گوا

۵- قالب شعری مثنوی را بکشید:

۶- مولوی در قرن میزیسته و آثار او است.

۷- هسته و وابسته را بیابید:

چه پرسش دقیقی را از معلم پرسیدی.

۸- کدام یک درست و کدامیک نادرست است؟

الف) از پی به معنای حرص است . درست نادرست

ب) تیغ زدن کنایه از جنگیدن است. درست نادرست

۱- معنی واژگان زیر را بنویسید:

زایا:	حماسه:	جلوه گر:	منش:
آرمان:	تلخیص:	معیار:	انسجام:

۲-سخنی است با دو مفهوم دور و نزدیک که معنای دور آن مقصود گوینده است.

۳- در هر گروه اسمی وابسته ها را مشخص کنید:

الف) اولین ورزشکار زن (ب) هزار خودروی ایرانی

۴- درست یا نادرست بودن را انتخاب کنید:

«تاج بر سر نهادن» کنایه از گرامی و بزرگ داشتن است. درست نادرست

«یکی را به خاک اندر آوردن» کنایه از کوچک و پست شمردن است. درست نادرست

۵- کامل کنید:

مفرد «آثار»

مفرد «اعصار»

«عوامل»

مفرد:

جمع با نشانه فارسی:

۶- با واژه ی زیر جمله ای بنویسید که در آن از آرایه ی تشبیه به کار رفته باشد:

کوه:

خورشید:

خزان:

۱- کدام کلمه درست معنا شده:

کام:دهان سخنور : ادیب بر:دریا تف:گرما

۲- ردیف را در بیت زیر پیدا کنید:

مرا عهدی است با جانان که تا جان در بدن دارم هر اداران کویش را چونان خویشتن دارم

۳- کلمات زیر را بنویسید:

خامه: مکرر: شطه: محشر:

۴- بیت زیر را معنا کنید:

آه و افسوس از آن روز که در دشت بلا بود آن خسرو بی لشکر و یاور تشنه

۵- ردیف چه کمکی به زیبایی شعر میکند؟

۶- آرایه را بیابید:

گشت از کلک «فدایی» چو دلش دود بلند بر ورق کرد رقم، بس که مکرر تشنه

۷- به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

الف) در بیت زیر منظور از اکبر و اصغر چیست؟

آل احمد همه عطشان ز بزرگ و کوچک نسل حیدر همه از اکبر و اصغر تشنه

ب) فردوسی در چه قرنی میزیسته و اثر معروفش چیست؟

ج) هنگام خواندن متون سوگوارانه به چه چیزهایی باید توجه کرد:

د) فدایی مازندرانی در چه قرنی زندگی میکرد و اثر معروف او چه بود؟

۱- «سِدْرَةُ الْمُنْتَهَى» یعنی.....

۲- با توجه به متنی که در زیر نوشته شده به سوالات پاسخ دهید:

«محمد در آغوش پدرش / چونان پرده ای بیمناک / آشیان دارد / از بیم دوزخ آسمان.»

الف) منظور از واژه ی مشخص شده چیست؟

ب) معنی این قسمت شعر که در بالا نوشته شده چیست؟

ج) دوزخ استعاره از است.

د) آرایه ای برای آن بنویسید:

۳- معنی کلمات زیر را بنویسید:

سرکشی: صیّاد: سنگدل: خروشیدند:

آشیان: مزدور: مشعل: بشارت:

۴- در شعر زیر منظور از «بی غلط تلفظ کردن» چیست؟

اکنون او را رها میکنم / تا آن گاه که بتواند فلسطینش را / بی غلط تلفظ کند.

۱) علاقه بسیار به فلسطین ۲) بزرگ و توانا شدن ۳) قدرت جنگیدن با اسرائیلیان ۴) سعی و تلاش

کردن

۵- شعر «کودکان سنگ» از و ترجمه است.

۶- در گروه های اسمی زیر ، هسته و وابسته را مشخص کنید و نوع وابسته ها را بنویسید:

الف) این دانش آموز فعّال ب) چهار دانش آموز ج) هر پنج کلاس پایه ی هشتم

۷- در بیت زیر واژه های «چند» و «فلان و بهمان» به صورت بکاررفته اند.

«چند گویی ز شهنامه ، سخن های دروغ چند خواننده هنر های فلان و بهمان»

درس ۱۷

۱- کدام گزینه درباره ی بیت زیر درست است؟

«نصیحت گوش کن جانا که از جان دوست تر دارند جوانان سعادت‌مند پند پیر دانا را!»

۱) این بیت ۳ جمله دارد

۲) جوانان سعادت‌مند : نهاد

۳) پند : مفعول

۴) دوست تر : مسند

۲- معنی واژه های مشخص شده ی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«به چشم مرحمت سویم نظر کن شفیع آخرت خیرالبشر کن»

۱) مهربانی / همراهی / بهترین انسان

۲) لطف / خواهشگر / بهترین مردم

۳) لطف / شفاعت کننده / خردمندان

۴) مهربانی / همراهی / پیامبر (ص)

۳- در عبارت زیر همه ی آرایه های ادبی بکار رفته است بجز.....

«اگر مسرور هستید از برکات آن استفاده کنید و اگر غمگین هستید با صبر و تحمل و توکل به خدا و امید به

فردایی روشن بار غم را به دوش بکشید.»

۱) تشبیه

۲) کنایه

۳) مراعات نظیر

۴) تشخیص

۴- شعر نیایش که با بیت زیر آغاز میشود از سروده های کیست؟

«الهی جانب من کن نگاهی مرا بنما به سوی خویش راهی»

۱) سعدی

۲) وحشی بافقی

۳) مولوی

۴) صائب تبریزی

۵- کتاب «در جست وجوی خوش بختی» از و ترجمه ی است.

(۱) چارلز دیکنز / سارا طهرانیان

(۲) لرد آویبوری / ابوالقاسم پاینده

(۳) لرد آویبوری / ابوالقاسم حالت

(۴) چارلز دیکنز / فروزانفر

۶- در دو بیت زیر کدام آوایه بکار نرفته است؟

«نگاهی کن که رو آرم به سویت رهی بنما که جا گیرم به کویت

بیفشان از وضو بر رویم آن آب که از غفلت نماند در سرم خواب»

(۱) جناس (۲) مراعات نظیر (۳) تشبیه (۴) کنایه

۷- در کدام بیت واژه ی غیر ساده بکار رفته است؟

(۱) الهی جانب من کن نگاهی مرا بنما به سوی خویش راهی

(۲) نگاهی کن که رو آرم به سویت رهی بنما که جا گیرم به کویت

(۳) به ذکر خود بلند آوازه ام کن رفیق لطف بی اندازه ام کن

(۴) بیفشان از وضو بر رویم آن آب که از غفلت نماند در سرم خواب